

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
SEKRETARZ STANU
SEKRETARZ KOLEGIUM
DO SPRAW SŁUŻB SPECJALNYCH

Jacek Cichocki

KSS-5503-1(4)/10

Warszawa, 27 października 2010 r.

Pani Danuta Przywara

**Prezes Zarządu
Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka**

Szanowne Pani Prezes,

Odpowiadając na Pani pisma z dnia 13 października 2010 r. (2537/2010/DP oraz 2538/2010/DP) pragnę w imieniu Prezesa Rady Ministrów podziękować za uwagi dotyczące funkcjonowania Policji i służb specjalnych oraz prawnych uregulowań w tym zakresie. Rząd RP uważnie śledzi wszelkie doniesienia dotyczące ewentualnych nieprawidłowości związanych z działaniami służb specjalnych, szczególnie w kwestiach dotyczących potencjalnych naruszeń przez te służby praw i wolności obywatelskich. Nie mniejszą uwagę przywiązuje do problematyki prawnych uwarunkowań aktywności tych służb.

Przypadki wskazujące na potrzebę zmian w prawie są dogłębnie analizowane, a następnie podejmowane są kroki zmierzające do nowelizacji aktów prawnych. Przykładem takich działań może być sprawa wykorzystania przez Zastępcę Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w procesie cywilnym materiałów uzyskanych w drodze kontroli procesowej w ramach prowadzonego wcześniej postępowania karnego. Analiza tej sytuacji wykazała, że działania Zastępcy Szefa ABW były zgodne z obowiązującym prawem. Z drugiej jednak strony uznano, że w interesie ochrony praw i wolności obywatelskich leży ograniczenie przewidzianych przepisami prawa możliwości wykorzystywania materiałów uzyskanych w wyniku kontroli operacyjnej. Wnioski płynące z tego przypadku uwzględnione zostały – w przekazanym w maju 2010 r. Sejmowi RP – rządowym projekcie nowelizacji Kodeksu postępowania karnego i niektórych innych ustaw. W projekcie tym zawarto zakaz wykorzystywania dowodów uzyskanych w wyniku kontroli procesowej oraz kontroli operacyjnej w innych postępowaniach niż postępowanie karne, w sprawach o przestępstwo w stosunku do którego możliwe jest zarządzenie takiej kontroli.

Przywołany powyżej projekt nowelizacji Kodeksu postępowania karnego i niektórych innych ustaw zawiera również szeregi innych rozwiązań wychodzących naprzeciw oczekiwaniom społecznym dotyczącym zwiększenia kontroli sądowej nad działaniami Prokuratury, służb specjalnych oraz innych służb odpowiedzialnych za ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dotyczą one między innymi:

- zapewnienia merytorycznej oceny przez sąd podstaw do podjęcia czynności operacyjnych wobec obywatela, po zapoznaniu się materiałami, które będą obowiązkowo przekazywane sądowi przez służby;

- niszczenia materiałów, które nie potwierdziły wcześniejszych informacji o popełnieniu przestępstwa oraz materiałów zbędnych dla postępowania karnego;
- uregulowania kwestii tzw. „zgody następczej” sądu dotyczącej wykorzystania danych uzyskanych w toku kontroli operacyjnej.

Projekt ustawy przewiduje także wprowadzenie przepisu zobowiązującego Prokuratora Generalnego do przedstawiania Sejmowi i Senatowi corocznej jawnej informacji o liczbie prowadzonych przez służby czynności operacyjnych ingerujących w prawo obywatela do prywatności oraz o efektach sądowego i prokuratorskiego nadzoru nad tymi czynnościami.

Chciałbym Panią zapewnić, że również w przyszłości rząd będzie odnosił się z należytą uwagą do wszelkich konkretnych sygnałów dotyczących nieprawidłowości w działaniach służb specjalnych oraz potrzeby zmian przepisów regulujących pracę tych służb. Natomiast informacje, zawarte w doniesieniach prasowych – przywołanych w Pani piśmie – dotyczących rzekomej inwigilacji dziennikarzy, oparte były na nieprecyzyjnych danych. Sprawa ta była badana przez sejmową Komisję do Spraw Służb Specjalnych. Komisja po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami przedstawionymi przez szefów poszczególnych służb stwierdziła, iż w przypadku tym nie doszło do naruszenia prawa, a informacje publikowane w mediach były w znacznej mierze nieprawdziwe.

Zakres problematyki poruszonej w Pani piśmie odnoszącym się do potrzeby zmian w przepisach ustaw regulujących kompetencje Policji i służb specjalnych jest bardzo szeroki, a formułowane w tym obszarze zarzuty i propozycje mają charakter dość ogólny. Reprezentowana przez Panią Fundacja ze względu na swe doświadczenie w monitorowaniu przestrzegania praw obywatelskich, możliwość niezależnego spojrzenia na całość problematyki stosowania w Polsce technik inwigilacyjnych, a także wiedzę prawniczą i autorytet, byłaby dla rządu cennym partnerem w dyskusji nad szczegółowymi propozycjami dotyczącymi uregulowania kompetencji Policji i służb specjalnych. Dlatego też zwracam się z prośbą o przekazanie możliwie precyzyjnych informacji o wszelkich dostrzeżonych przez Państwa nieprawidłowościach związanych z aktywnością służb specjalnych wobec obywateli. W szczególności chodzi o konkretne przypadki niewystarczającej ochrony praw i wolności jednostki przed stosowaniem technik inwigilacyjnych bądź o przypadki niedostosowania obowiązujących uregulowań prawnych do nowoczesnych rozwiązań technicznych umożliwiających ingerencję w prywatność.

Jeszcze raz pragnę zapewnić, że wszelkie Państwa konkretne propozycje zostaną potraktowane z należytą uwagą i będą mogły stanowić znaczący wkład w prace nad nowymi rozwiązaniami legislacyjnymi dotyczącymi kompetencji Policji i służb specjalnych.

Z wyrazami szacunku,

